

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อ เสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษากระบวนการตัดสินใจรับความรู้ใหม่ของชาวบ้านในการจัดตั้ง
โรงสีรวม การศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการตัดสินใจรับความรู้ใหม่ของชาวบ้านในการจัดตั้งโรง-
สีรวม ในเขตอำเภอท่าตูม จ.สุรินทร์ ในประ เติ้นต่อไปนี้

1. ความคิดในการจัดตั้งโรงสีรวม
2. การเผยแพร่ความคิดในการจัดตั้งโรงสีรวมสู่สมาชิกในชุมชน
3. การตัดสินใจสมัคร เข้า เป็นสมาชิกโรงสีรวม

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาโรงสีรวม 3 แห่ง ที่มีอยู่ในเขตอำเภอท่าตูม จ.สุรินทร์ คือ

1. โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม
2. โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว
3. โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล ต.หนองบัว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบไปด้วย คณะกรรมการหมู่บ้านที่โรงสีรวมตั้งอยู่
ทั้ง 3 แห่ง จำนวน 27 คน คณะกรรมการบริหารโรงสีรวมทั้ง 3 แห่ง 40 คน สมาชิกก่อตั้งโรงสี
รวมทั้ง 3 แห่ง สุ่มตัวอย่างประชากร 30% เป็นจำนวน 48 คน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริม 3 คน เก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ และ เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ตลอดจนการศึกษาจาก
บันทึกการปฏิบัติงานและ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาในชุมชน เป็น เวลา
1 เดือน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำ เสนอผลสรุปการวิจัยในรูปของตาราง เพื่อให้เห็นความแตกต่างและความคล้าย
คลึงกันของโรงสีรวมทั้ง 3 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ ๗ สรุปผลการวิจัย

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ ๘ ต.หนองบัว
<p>๑. <u>ความคิดในการจัดตั้งโรงสีรวม</u></p> <p>- ทำไมจึงจัดตั้ง มีเหตุปัจจัยอย่างไร</p>	<p>๑. ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการไปร่วมสัมมนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร่วมกับกรมพัฒนาชุมชน</p> <p>๒. การมองเห็นปัญหาการเอาเปรียบจากโรงสีเอกชนในหมู่บ้าน</p> <p>๓. การเห็นประโยชน์ของโรงสีรวม</p> <p>๔. เห็นช่องทางความเป็นไปได้จากการชี้แนะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม</p>	<p>๑. การมองอนาคตของหมู่บ้านจากฐานความสำเร็จของธนาคารข้าว</p> <p>๒. ได้รับความคิดจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม</p> <p>๓. การเห็นประโยชน์ของโรงสีรวม</p> <p>๔. การเห็นตัวอย่างประสบความสำเร็จของโรงสีรวมบ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม</p>	<p>๑. ได้เห็นประสบการณ์การตั้งโรงสีรวมของบ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม และบ้านหนองกลาง ต.หนองบัว</p> <p>๒. อิทธิพลการสื่อข่าวสารระหว่างหมู่บ้านจากเพื่อนถึง เพื่อนของผู้นำบ้านหนองกลางและบ้านม่วงมูล</p> <p>๓. การเห็นประโยชน์ของโรงสีรวม</p> <p>๔. การเสนอขายโรงสีในราคา ๓๐,๐๐๐ บาท ของหมอพิชิต สิงห์ธีร์ ในขณะที่ผู้นำความคิดมีความสนใจตั้งโรงสีรวม</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มอมรินทร์ภัยเพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มอมรินทร์ภัยเพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
<p>2. การเผยแพร่ความคิดการจัดตั้งโรงสี</p> <p><u>รวมผู้สมาชิก</u></p> <p>พิจารณาองค์ประกอบ</p> <p>2.1 คุณลักษณะและประโยชน์ของ โรงสีรวม</p>	<p>2.1.1 ความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage) เปรียบเทียบระหว่างโรงสี เอกชนกับโรงสีรวมแล้ว ผล ประโยชน์ของโรงสีรวมย่อม เป็นของสมาชิกเอง เห็นประ- โยชน์ชัดเจน</p> <p>2.1.2 ความเข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้ (Compatibility) โรงสีรวมเป็นเทคโนโลยีที่รับการ การยอมรับมากกว่า 30 ปี ดังนั้น โรงสีรวมที่ประโยชน์ตกอยู่กับ</p>	<p>2.1.1 ความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage) เปรียบเทียบระหว่างโรงสี เอกชนกับโรงสีรวมแล้ว ผล ประโยชน์ของโรงสีรวมย่อม เป็นของสมาชิกเอง เห็นประ- โยชน์ชัดเจน</p> <p>2.1.2 ความเข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้ (Compatibility) โรงสีรวมเป็นเทคโนโลยีที่รับการ การยอมรับมากกว่า 30 ปี ดังนั้น โรงสีรวมที่ประโยชน์ตกอยู่กับ</p>	<p>2.1.1 ความได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative advantage) เปรียบเทียบระหว่างโรงสี เอกชนกับโรงสีรวมแล้ว ผล ประโยชน์ของโรงสีรวมย่อม เป็นของสมาชิกเอง เห็นประ- โยชน์ชัดเจน</p> <p>2.1.2 ความเข้ากันได้หรือไปด้วยกันได้ (Compatibility) โรงสีรวมเป็นเทคโนโลยีที่รับการ การยอมรับมากกว่า 30 ปี ดังนั้น โรงสีรวมที่ประโยชน์ตกอยู่กับ</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
	<p>สมาชิก เองย่อมสอดคล้องกับสภาพ ของชุมชนและความเปลี่ยนแปลง ของยุคสมัย</p> <p>2.1.3 ความยุ่งยากสลับซับซ้อน (Complexity) มีความยุ่งยาก น้อยเพราะ เมื่อจัดการปัญหาด้าน การสีและการขายรำ ข้าวสาร ปลายข้าวได้ก็ไม่มี เรื่องจุกจิกที่ จะต้องจัดการมากนัก</p> <p>2.1.4 ความสามารถสังเกตเห็นได้ (Observability) คือสามารถมองเห็นประโยชน์ได้ ชัดเจน</p>	<p>สมาชิก เองย่อมสอดคล้องกับสภาพ ของชุมชนและความเปลี่ยนแปลง ของยุคสมัย</p> <p>2.1.3 ความยุ่งยากสลับซับซ้อน (Complexity) มีความยุ่งยาก น้อยเพราะ เมื่อจัดการปัญหาด้าน การสีและการขายรำ ข้าวสาร ปลายข้าวได้ก็ไม่มี เรื่องจุกจิกที่ จะต้องจัดการมากนัก</p> <p>2.1.4 ความสามารถสังเกตเห็นได้ (Observability) คือสามารถมองเห็นประโยชน์ได้ ชัดเจน</p>	<p>สมาชิก เองย่อมสอดคล้องกับสภาพ ของชุมชนและความเปลี่ยนแปลง ของยุคสมัย</p> <p>2.1.3 ความยุ่งยากสลับซับซ้อน (Complexity) มีความยุ่งยาก น้อยเพราะ เมื่อจัดการปัญหาด้าน การสีและการขายรำ ข้าวสาร ปลายข้าวได้ก็ไม่มี เรื่องจุกจิกที่ จะต้องจัดการมากนัก</p> <p>2.1.4 ความสามารถสังเกตเห็นได้ (Observability) คือสามารถมองเห็นประโยชน์ได้ ชัดเจน</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
2.2 วิธีการเผยแพร่	<p>2.2.1 ใช้การประชุมขยายความคิดสู่ คณะกรรมการหมู่บ้านและกรรม- การกลุ่มออมทรัพย์เพื่อขอความคิด เห็นตกลงดำเนินการ</p> <p>2.2.2 ประชุมสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อ ขยายความคิดและขอความเห็น ชอบในการดำเนินการ</p> <p>2.2.3 นำเสนอข้อมูลโครงการ อธิบาย เขียนประกอบ</p>	<p>2.2.1 ใช้วิธีการ "โล" เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นข้อดีข้อเสียของโรงสี รวม</p> <p>2.2.2 ใช้การประชุม เพื่อแจ้งข่าวคราว ประชาสัมพันธ์สมาชิก</p> <p>2.2.3 การจูงใจสมาชิกไปดูของจริง คือไปดูตัวอย่างประสบการณ์ของ โรงสี บ้านบัลลังก์</p> <p>2.2.4 ติดตามคุยถึงบ้าน เพื่อชักชวนให้ สมาชิกตัดสินใจสมัคร เป็นสมาชิก โรงสีรวม</p>	<p>2.2.1 ติดตามคุยถึงบ้าน</p> <p>2.2.2 การนั่ง "โล" ตามโอกาส</p> <p>2.2.3 ใช้การประชุมกระจายกับสมาชิก</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
<p>3. ระยะเวลาในการดำเนินการจัดตั้ง นับตั้งแต่ผู้นำ เกิดความคิดในการจัด ตั้งโรงสีรวมแล้ว เผยแพร่ความคิดจน ชาวบ้านตัดสินใจสมัคร เป็นสมาชิก โรงสีรวม</p>	<p>3 เดือน</p>	<p>2.2.5 การจัดอภิปรายให้เห็นความสำคัญ และประโยชน์ของโรงสีรวม เปิด การสร้างกระแสให้สูงขึ้น</p> <p>2.2.6 การจัดจุลนิทรรศการ เพื่อให้ชาว- บ้าน เห็นภาพการทำโรงสีในที่ ต่าง ๆ และทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>7 เดือน</p>	<p>1 เดือน</p>
<p>4. สมาชิกในชุมชนและกลุ่มกิจกรรมใน ชุมชนที่เป็นฐานสนับสนุนให้เกิดการ ยอมรับการจัดตั้งโรงสีรวม</p>	<p>2.4.1 ผู้นำ โดดเด่น 1 คน คือผู้ใหญ่สุทัศน์ สิมมา (อายุ 47 ปี) เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต ขยันขันแข็ง ทำอะไรทำจริง</p>	<p>2.4.1 ผู้นำ มีลักษณะการทำงานเป็นทีมทั้ง ผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำไม่เป็นทาง การโดยมีผู้ใหญ่สุวรรณ บุญมะยาเป็น</p>	<p>4.1 ผู้นำ ผู้นำที่เป็นทางการคือผู้ใหญ่ บ้านใกล้จะปลด เกษียณคณะกรรมการทำ กิจกรรมพัฒนาจึงตกอยู่กับผู้ช่วยทั้ง</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านใกล้เคียง ต.หาดูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
	<p>เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของชาวบ้านมาก ผู้ใหญ่ว่าอะไรชาวบ้านมักจะ เอาตาม นั้น จนบางที่ผู้ใหญ่รับภาระหนักคน เดียวต้องรับผิดชอบงานทุกด้าน</p>	<p>หลักในการทำงาน เป็นคนหนุ่มอายุ 40 ปี มีลักษณะ เป็นนักวางแผนที่ดี มีวาตะ ศิลป์ในการพูด โน้มน้ำวจิตใจคนมีการ เตรียมตัวที่ดีเสมอ สำหรับการประชุม เป็นคนที่สนใจข่าวสารบ้านเมือง ทำให้ ให้ได้ข้อมูลใหม่มาสู่สมาชิกในชุมชน เสมอ แต่มีข้อเสียนิดคือใจร้อนไป หน่อย</p> <p>สำหรับผู้นำคนอื่น ๆ ก็มีความถนัดแตก ต่างกัน บางคนเป็นนักวางแผน บาง คน เป็นนักปฏิบัติ ความแตกต่างนี้เอง ที่ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนในหมู่คน</p>	<p>2 คนและคณะกรรมการคนอื่น ๆ ตลอดจนผู้มีคุณวุฒิ เช่น ครูในหมู่บ้าน เป็นต้น สำหรับผู้นำในการจัดตั้งโรง สีรวมในครั้งนี้ คือผู้ช่วยทั้งสองคน เป็นคนหนุ่มอายุรุ่นเดียวกับผู้ใหญ่ สุวรรณ บุญมะยา คือ 40 ปี มีความ สามารถทางช่าง จึงมักไม่ค่อยได้อยู่ ในชุมชนไปรับทำงานตามหมู่บ้าน อำเภอต่าง ๆ อาศัยที่ออกนอกหมู่บ้าน เป็นประจำ จึงมีโอกาสได้รับความรู้ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ หากผู้ช่วยทั้งสองคน อยู่ในหมู่บ้านตลอด จะเป็น เรี่ยวแรง ในการพัฒนาหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังมีผู้นำคนอื่น ๆ ซึ่งอายุ 50 กว่าปี ซึ่งมีบทบาทให้คำปรึกษา แนะแนวทางให้กับสมาชิกในชุมชนด้วย</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
	<p>2.4.2 ระบบเครือข่ายและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชน ยังมีความผูกพันกันในสังคมหมู่บ้าน เครือญาติเป็นส่วนสำคัญที่เดียวในการสนับสนุนกิจกรรมโรงสีรวม</p> <p>2.4.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาการ และพัฒนานิเทศก์ มีบทบาทให้การกระตุ้นให้เกิดการคิดและสนับสนุนประสานความช่วยเหลือด้านการยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียน กรมพัฒนาชุมชน</p>	<p>2.4.2 ระบบเครือข่ายและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชน ยังมีความผูกพันกันในสังคมหมู่บ้าน เครือญาติเป็นส่วนสำคัญที่เดียวในการสนับสนุนกิจกรรมโรงสีรวม</p> <p>2.4.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม มีนักพัฒนาจากมูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมช่วยกระตุ้นความคิดและประสานความคิดและประสานความช่วยเหลือทั้งด้านความรู้และทุนในการดำเนินการ นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการ เช่น ปลัด พัฒนาการ ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ</p>	<p>2.4.2 ระบบเครือข่ายและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชน ยังมีความผูกพันกันในสังคมหมู่บ้าน เครือญาติเป็นส่วนสำคัญที่เดียวในการสนับสนุนกิจกรรมโรงสีรวม</p> <p>2.4.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กิจการโรงสีรวมของชาวบ้านม่วงมูล เป็นกิจการโรงสีที่ชาวบ้านได้ เห็นบท เรียนจากบ้านบัลลังก์และบ้านหนองกลางไม่ได้มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เข้าไปสนับสนุนร่วมคิดด้วย เลยในระยะแรกจนกระทั่งซื้อโรงสีจากหมอมพิชิต สิงห์ธีร์ แล้ว เปิดดำเนินการ</p>

ประเด็นศึกษา	โรงเรียนข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านปลั่งลิ่งก์ ต.ท่าตูม	โรงเรียนหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
<p>๓. <u>การตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกโรงเรียน</u></p>	<p>2.4.4 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นฐานอันสำคัญในการก้าวไปกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านอื่น ๆ เช่น ธนาคารข้าว ธนาคารโค-กระบือ จนมาถึงโรงเรียนของกลุ่ม</p> <p>เป็นการตัดสินใจในรูปกลุ่มคือการขยายกิจการ ดังนั้นการตัดสินใจของเอกชนแต่ละคนจึงมีความสำคัญน้อยมาก เพราะสมาชิกแต่ละคนไม่ได้ตัดสินใจเพื่อจะลงทุน แต่เป็นการตัดสินใจ ยอมรับการจัดตั้งโรงเรียน</p>	<p>2.4.4 ผลสำเร็จการทำกิจการธนาคารข้าวในหมู่บ้าน เป็นฐานสำคัญทั้งในส่วนสมาชิก และทุนสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียน</p> <p>แบ่งออก เป็นขั้นตอนของการตัดสินใจโดยเอกชน คือ</p> <p>1. <u>ขั้นความรู้ (Knowledge)</u></p> <p>สมาชิกได้รับความรู้จากการชักชวนจากผู้นำให้เห็นถึงประโยชน์ของโรงเรียน</p>	<p>4.4 ศูนย์สาธิตการตลาดของกลุ่มแม่บ้าน เป็นประสบการณ์อย่างดีในแง่ของการปันผลกำไรให้กับสมาชิกโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงาน เช่นเดียวกันจึงได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชน (ข้อสังเกตอันหนึ่งคือศูนย์สาธิตการตลาดในบ้านม่วงมูล ผู้หญิงเป็นตัวหลักในการดำเนินงาน แต่โรงเรียนผู้ชาย เป็นหลักในการดำเนินงาน</p> <p>1. <u>ขั้นความรู้ (Knowledge)</u></p> <p>สมาชิกได้รับความรู้จากการชักชวนจากผู้นำให้เห็นประโยชน์ของโรงเรียน</p>

ประเด็นศึกษา	โรงเรียนวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบัลลังก์ ต.ท่าคูม	โรงเรียนรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
	<p>ในหมู่บ้านเท่านั้น เพราะทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์อยู่แล้ว จากการสัมภาษณ์สมาชิกในด้านประโยชน์ของโรงเรียนรวม 19 คน โรงเรียนรวมมีประโยชน์ในการช่วยให้สมาชิกมีรายได้จากการปันผลและส่งเสริมความสามัคคี และประโยชน์มากที่สุด ในการเป็นแหล่งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในอนาคต</p>	<p>และการเห็นประสพการณ์ของบ้านบัลลังก์</p> <p>2. ขั้นตอนการจูงใจ (Persuasion) ประโยชน์ของโรงเรียนรวม เป็นแรงจูงใจอันสำคัญในการทำให้สมาชิกตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิก จากการสัมภาษณ์สมาชิก 13 คน สมาชิกเห็นประโยชน์ของโรงเรียนรวมมากที่สุดในเรื่องการช่วยให้สมาชิกมีรายได้จากการปันผล ($\bar{X}=5.00$) เป็นการรวมกลุ่มส่งเสริมความสามัคคี ($\bar{X}=5.00$) และเป็นแหล่งกองทุนในการพัฒนาหมู่บ้านในอนาคต ($\bar{X}=4.77$)</p>	<p>รวมและประสพการณ์จากบ้านบัลลังก์และหนองบัว</p> <p>2. ขั้นตอนการจูงใจ (Persuasion) ประโยชน์ของโรงเรียนรวม เป็นแรงจูงใจที่สำคัญของการตัดสินใจเป็นสมาชิกจากการสัมภาษณ์สมาชิก 16 คน สมาชิกเห็นด้วยมากที่สุดที่โรงเรียนรวมช่วยให้สมาชิกมีรายได้จากการปันผล ($\bar{X}=5.00$) และเป็นการรวมกลุ่มส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี ($\bar{X}=4.75$) และเห็นด้วยมากที่สุดต่อการเป็นแหล่งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านในอนาคต</p>

ประเด็นศึกษา	โรงสีข้าวกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านบัลลังก์ ต.ท่าตูม	โรงสีรวมหนองบัวสามัคคี บ้านหนองกลาง ต.หนองบัว	โรงสีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านม่วงมูล หมู่ที่ 8 ต.หนองบัว
		<p>3. ขั้นการตัดสินใจ (Decision) จากการสุ่มตัวอย่าง 13 คน ตัดสินใจ ทันที 10 คน และรอการตัดสินใจโดย ปรึกษากับครอบครัวก่อน 3 คน จน กระทั่งได้รับข่าวสารจากการเปิด อภิปราย "จากธนาคารข้าวก้าวสู่ โรงสีรวม" จึงตัดสินใจ</p> <p>4. ขั้นการยืนยัน (Confirmation) ได้ใช้การชำระหนี้เป็นเครื่องมือใน การยืนยันการตัดสินใจ ปรากฏว่า สมาชิก 13 คน ชำระค่าหุ้นทันทีเมื่อ เรียกเก็บ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 แต่อีก 3 คนยังไม่ชำระ คิด เป็นร้อยละ 23.08</p>	<p>3. ขั้นการตัดสินใจ (Decision) สมาชิก 13 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 ตัดสินใจทันที และรอการ ตัดสินใจ เพื่อปรึกษากับครอบครัว ก่อน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75</p> <p>4. ขั้นการยืนยัน (Confirmation) สมาชิกที่สุ่มตัวอย่าง 16 คน ชำระ ค่าหุ้นทันที เมื่อเรียกเก็บ และ สมาชิกทั้งหมดก็ชำระทันทีเมื่อ เรียก เก็บเช่นเดียวกัน</p>

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดริเริ่มในการจัดตั้งโรงสีรวม

ความคิดริเริ่มที่จะจัดตั้งโรงสีรวมของแต่ละแห่งแตกต่างกันออกไปคือ บ้านบัลลังก์ผู้นำได้รับความคิดมาจากการสัมภาษณ์กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตร่วมกับผู้นำในหมู่บ้านอื่น ๆ บ้านหนองกลางเกิดจากการกระตุ้นทางความคิดให้ผู้นำ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ในขณะที่บ้านม่วงมูลเห็นประสพการณ์ที่ไ้ผลของสองหมู่บ้านดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความคิดริเริ่มในการจัดตั้งโรงสีรวม เพราะการได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ จากภายนอกทั้งสิ้น ความคิดริเริ่มดังกล่าว เป็นความคิดริเริ่มจากผู้นำ ซึ่งเอามาประกอบเข้ากับสภาพความเป็นจริงในหมู่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเห็นประโยชน์ว่าการจัดทำโรงสีรวมจะทำให้ชาวบ้านไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าของโรงสี และยังได้ผลตอบแทนกลับมาในรูปของการปันผลกำไรอีกด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงสีรวมบ้านหนองบัวและโรงสีบ้านม่วงมูล ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายหลังนั้นส่วนหนึ่ง เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่เห็นว่าโรงสีที่จัดตั้งก่อนดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งได้เสริมให้ความคิดริเริ่มได้รับการสานต่อจนเป็นผลสำเร็จด้วย ผู้นำบ้านหนองกลางพยายามตรวจสอบความคิดริเริ่มของตนเอง โดยการไปศึกษากิจการโรงสีที่บ้านบัลลังก์ และผู้นำบ้านม่วงมูลก็ศึกษาผลสำเร็จจากทั้งสองบ้าน โดยเฉพาะจากบ้านหนองกลางซึ่งผู้นำ เป็นเพื่อนสนิทกัน

ความคิดริเริ่มของผู้นำในการจัดตั้งโรงสีจึงได้เกิดขึ้น เพราะการกระตุ้นของบุคคลภายนอก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและผลสำเร็จของผู้อื่น ๆ แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับผลประโยชน์ของหมู่บ้านด้วย

2. การเผยแพร่ความคิดการจัดตั้งโรงสีรวมสู่สมาชิก

การเผยแพร่ในที่นี้หมายถึงการเผยแพร่ความคิด เรื่องการจัดตั้งโรงสีรวมไปสู่ชาวบ้าน โดยกลุ่มผู้นำ เพื่อให้ชาวบ้านสมัคร เป็นสมาชิก สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการเผยแพร่ คือ ลักษณะของนวัตกรรมนั้นมีความสอดคล้องกับกลุ่มผู้รับในประเด็นต่าง ๆ มากน้อยแค่ไหน จากการศึกษาพบว่า "โรงสีรวม" มีความสอดคล้องกับลักษณะของกลุ่ม เป้าหมายคือ

1. เมื่อเปรียบเทียบโรงสีของเอกชนแล้ว โรงสีรวมจะให้ผลประโยชน์แก่ผู้มาสีข้าว หรือสมาชิกมากกว่า โรงสีรวมจึงได้เปรียบเชิงเทียบ (Relative Advantage)
2. ชาวนาในแถบหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งโรงสีรวมทั้งสามแห่งคุ้นเคยกับโรงสีมากกว่า 30 ปีแล้ว และเขาต้องพึ่งพิงโรงสีแทบทุกวัน กิจการโรงสีจึงเป็นสิ่งจำเป็นหรือเข้ากันได้กับชีวิตของเขา (Compatibility)
3. ถึงแม้ว่ากิจการโรงสีจะเป็นเรื่องเครื่องจักรเครื่องยนต์ แต่เป็นเครื่องจักรระดับพื้นฐานที่ชาวบ้านเห็นมากกว่า 30 ปี ดังกล่าวมาแล้วซึ่งถือได้ว่าไม่ใช่เป็นนวัตกรรมที่มีความยุ่งยากในการจัดการมากนัก (Complexity)
4. กิจการโรงสีเป็นกิจการที่สามารถแสดงให้เห็นผลงานได้ชัดเจนว่า เมื่อใส่ข้าวไป เเท่นี้ออกมาเท่าไร ผลได้ผลเสียเป็นอย่างไร (Observability)

คุณลักษณะของโรงสีดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการเผยแพร่ ในหมู่บ้านชาวนาเป็นอย่างยิ่ง แต่กว่าความสอดคล้องที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นความสอดคล้องของ "โรงสี" ซึ่งเน้นหนักไปทางวัตถุ แต่นวัตกรรมนี้มีลักษณะพิเศษ คือ ลักษณะ "รวม" ซึ่งหมายถึงว่า การเป็นเจ้าของร่วมกัน ถึงเราพิจารณาลักษณะ "รวม" นี้กับหลักการทฤษฎี 4 ข้อดังกล่าวมาแล้ว ก็อาจเทียบเคียงได้เช่นกัน คือลักษณะการ "รวม" ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เป็นสิ่งที่ชาวบ้าน ทั้งสามหมู่บ้านกระทำมาแล้วหลายกิจกรรม เช่น ธนาคารข้าวที่บ้านหนองบัว กลุ่มออมทรัพย์ที่บ้าน บัลลังก์ หรือกลุ่มสาธิตการตลาดที่บ้านม่วงมูล ผลจากกิจกรรมในอดีตเหล่านั้นทำให้ชาวบ้าน เห็นว่า ลักษณะ "รวม" ซึ่งเปรียบเสมือนนวัตกรรมใหม่ที่ประสมเข้ากับโรงสีนี้ เป็นสิ่งที่ทำได้โดยไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน ((Complexity) เข้ากันได้กับสภาพในหมู่บ้าน (Compatibility) และเห็นผลสำเร็จ/ล้มเหลวได้โดยง่าย (Observability) และมีประโยชน์ดีกว่าการจัดตั้งโรงสีของเอกชน (Relative Advantage) เมื่อองค์ประกอบทั้งสองส่วนของนวัตกรรม คือ "โรงสี" กับลักษณะ "รวม" เข้ากันได้กับสภาพในหมู่บ้าน จึงเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการเผยแพร่อย่างยิ่ง

ทางด้านวิธีการเผยแพร่ มีการใช้หลายวิธีด้วยกัน โดยเฉพาะการประชุมระหว่างกลุ่มผู้นำ และการพบปะสนทนาทั่ว ๆ ไป ขั้นตอนการเผยแพร่จะเริ่มจากผู้นำที่ริเริ่มความคิดขยายไปสู่กลุ่มผู้นำ แล้วขยายไปสู่ชาวบ้าน บ้านบัลลังก์ก็มีลักษณะพิเศษคือกลุ่มสมาชิกโรงสีรวมเป็นสมาชิกเดิมของกลุ่ม ออมทรัพย์ การเผยแพร่จึงจำกัดอยู่ภายในกลุ่ม คือ มุ่งให้กลุ่มยอมรับการขยายกิจการออกไป เป็นโรงสีรวม ซึ่งไม่เป็นปัญหามากนัก เพราะสมาชิกกลุ่มเชื่อมั่นในผู้นำกลุ่มสูง อันเป็นผลมาจากความ

สำเร็จของกลุ่มออสมทรีพีและ เป็นสังคม เขมรซึ่งมีผู้ตั้งข้อสงสัย เกว่ามีความ เชื่อมั่นผู้นำที่ตสูงกว่าสังคมลาว (หนองกลางและม่วงมูล) นอกจากนั้นบ้านบัลลังก์มี ะระกูลใหญ่อยู่ระกูลเดียว จึง เชื่อมโยง เป็น เครือข่ายผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมโรงสีได้โดยง่าย ไม่ต้อง เผยแพร่ความคิดอย่างเป็นกระบวนการมากนัก ซึ่งตรงข้ามกับทางหนองกลางที่วางแผน เผยแพร่ความคิดแก่ชาวบ้านอย่างเป็นระบบตั้งแต่การพูดคุยในวงสนทนาเล็ก ๆ คุยในที่ประชุมประจำเดือน เดินคุยตามบ้าน สนับสนุนให้ไปดูของจริงที่บ้านบัลลังก์ จนถึงการจัดอภิปรายซึ่งถือ เป็นการประชาสัมพันธ์ เรื่องการจัดตั้งโรงสีที่ใหญ่และเตรียมการอย่างดี สำหรับบ้านม่วงมูลก็ใช้วิธีพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการและการประชุม แต่ เนื่องจากที่นี่ได้ทราบข่าวคราวจากโรงสีรวมทั้งที่หนองบัวและบ้านบัลลังก์อยู่แล้ว การ เผยแพร่จึงไม่ต้องมีขั้นตอนสลับซับซ้อนมากนัก ปัจจัยที่สนับสนุนการ เผยแพร่ให้ลู่วงไปด้วยดีในบ้านหนองบัวและบัลลังก์คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมซึ่งคอยให้คำชี้แนะ หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่กลุ่มผู้นำอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เผยแพร่มีความมั่นใจในการดำเนินการ นอกจากนั้นระบบ เครือญาติอันแน่นแฟ้นในบ้านบัลลังก์และบ้านม่วงมูลความ เข้มแข็งของกลุ่มผู้นำในบ้านหนองกลางและผลงานการรวมกลุ่มในอดีตที่สืบเนื่อง จนปัจจุบันล้วนแต่สนับสนุนให้การ เผยแพร่ความคิด เรื่องโรงสีรวมเป็นไปอย่างได้ผลทั้งสิ้น

3. การตัดสินใจ

นวัตกรรมโรงสีรวมมีลักษณะพิเศษว่า เป็นนวัตกรรมที่ต้องอาศัยการจัดทำ เป็นกลุ่ม ผู้เผยแพร่จะต้องพยายามให้มีการตัดสินใจเป็นกลุ่ม เพื่อดำเนินการต่อไป กรณีบ้านบัลลังก์แตกต่างจากที่อื่น เพราะ เป็นการขยายกิจการจากกลุ่มออสมทรีพี ซึ่งมีกรรมการอยู่แล้ว สมาชิกจึงมีบทบาทในการตัดสินใจน้อย กรรมการจะมีบทบาทในการตัดสินใจมากกว่า แต่ก็ได้รับการยอมรับจากสมาชิก เพราะสมาชิก เห็นว่าการตัดสินใจดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน ในการที่จะเป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน (\bar{X} -4.89) ความสมัครสมานสามัคคี (\bar{X} -4.28) และอาจจะมีรายได้จาก เงินปันผล (\bar{X} -3.68)

แรงจูงใจสำคัญที่สมาชิกโรงสีรวมตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนี้ในอีกสองหมู่บ้าน คือ การที่จะได้ผลตอบแทนกลับมา การที่กิจกรรมนี้จะก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่บ้านและการที่จะเก็บดอกผลไว้เป็นกองทุนหมู่บ้านในอนาคต (\bar{X} หนองกลาง=5.0, 5.0 และ 4.7 \bar{X} ม่วงมูล=5.0, 4.75 และ 4.19 ตามลำดับ)

สิ่งที่ทำให้สมาชิกโรงสีรวมเชื่อมั่นในความสำเร็จของกิจกรรมโรงสีมีหลายประการด้วย

กัน และมีระดับแตกต่างกันออกไปในแต่ละหมู่บ้าน คือ บ้านบัลลังก์เห็นว่าการมีผู้นำเข้มแข็ง ($\bar{X}=5.00$) การมีอดีตกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ (กลุ่มออมทรัพย์ $\bar{X}=5.00$) การที่เป็น เครือญาติกัน ในหมู่บ้าน ($\bar{X}=4.95$) ความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก ($\bar{X}=4.89$) และการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ($\bar{X}=4.89$) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงสีมากน้อยตามลำดับ ทั้งนี้ เพราะผู้ใหญ่สุทัศน์ซึ่ง เป็นผู้ใหญ่บ้านบัลลังก์นั้นได้รับความเชื่อมั่นจากชาวบ้านเป็นอย่างมาก และกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ก็ได้ผลดี ส่วนบ้านหนองกลางเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลให้โรงสีประสบผล คือ ความร่วมมือของสมาชิก ($\bar{X}=5.00$) ผู้นำที่เข้มแข็ง ($\bar{X}=5.00$) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมอย่างซื่อสัตย์ ($\bar{X}=5.00$) ตลอดจนมีกิจกรรมที่สำเร็จมาแล้วในอดีต (ธนาคารข้าว) และความเป็น เครือญาติในชุมชน ($\bar{X}=4.92$) จะ เห็นได้ว่าบ้านหนองกลางจะมุ่ง ไปที่ความสามัคคี เรื่องผู้นำและ เรื่องเจ้าหน้าที่ เพราะบ้านนี้มีความสมัครสามัคคีในกิจการต่าง ๆ ดีมาก มีกลุ่มผู้นำที่เข้มแข็งและมี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากมูลนิธิการศึกษา เพื่อชีวิตและสังคมทำงานร่วมอยู่อย่างใกล้ชิดและเป็นผู้กระตุ้นให้ มีกิจกรรมโรงสีรวมขึ้นมาด้วย ส่วนทางบ้านม่วงมูลเห็นว่าปัจจัยสำคัญคือความร่วมมือ ความสามัคคีของสมาชิก ($\bar{X}=4.94$) ความเป็นญาติพี่น้องกัน ($\bar{X}=4.88$) การมีผู้นำที่เข้มแข็ง ($\bar{X}=4.81$) และมีอดีตกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จ ($\bar{X}=4.83$) แต่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีบทบาทมากนัก ($\bar{X}=1.62$) เพราะหมู่บ้านนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมไปทำงานใกล้ชิด ชาวบ้านริเริ่มทำกันเอง เกือบทั้งหมดนั่นเอง

ถ้าดูจากคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นล้วน มีความสำคัญที่ทำให้ชาวบ้าน เกิดความ เชื่อมั่น และตัดสินใจ เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น และการ เข้าร่วม ก็เข้าร่วม เป็นกลุ่ม เป็นก้อนตาม เจตจำนงของผู้เผยแพร่ คือบ้านหนองกลาง มีผู้ตัดสินใจสมัคร เป็นสมาชิกทันทีหลังจากได้รับข่าวสารข้อมูลถึง 76.9% บ้านม่วงมูลตัดสินใจทันที 81.25% และบ้านหนองกลางยืนยันการตัดสินใจด้วยการชำระค่าหุ้นเมื่อ เรียกเก็บ 76.9% ในขณะที่บ้านม่วงมูลชำระทันที 100% (กรณีบ้านบัลลังก์ยกเว้นพิเศษ เพราะ เป็นกิจกรรมสืบเนื่องจากกลุ่มออมทรัพย์) การตัดสินใจทันทีและยืนยันการตัดสินใจเป็นกลุ่มก้อนในปริมาณที่สูง เช่นนี้คงจะ เกิดจากความมั่นใจในปัจจัยหลาย ๆ ประการดังกล่าวมาแล้ว ประกอบกับความ เหมาะสมของนวัตกรรมดังกล่าวไว้ เรื่องการ เผยแพร่นั้นเอง

ถ้าจะ เปรียบเทียบระยะเวลาของการ เผยแพร่ก่อนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของชาวบ้าน นั้นพบว่าบ้านบัลลังก์ใช้เวลา 3 เดือน บ้านหนองกลางใช้เวลา 5 เดือน (หักช่วงที่เก็บเกี่ยว 2 เดือน) และบ้านม่วงมูลใช้เวลา 1 เดือน เหตุที่บ้านม่วงมูลใช้เวลาน้อยเพราะเห็นผลสำเร็จจากที่อื่นแล้วประกอบกัน เป็นช่วงที่สามารถซื้อ เครื่องสีในราคา ถูก จึงต้องรีบดำเนินการ ส่วนหนองกลาง

มีกระบวนการเผยแพร่ยาวนาน จึงใช้เวลามากกว่าที่อื่น แต่หลังจากที่โรงสีเปิดดำเนินการแล้ว หลายเดือนผู้นำหนองกลางสัง เกิดเห็นว่าสมาชิกที่โรงสีของตน เข้าใจการดำเนินงานของโรงสี ในแง่มุมต่าง ๆ ดีกว่าม่วงมูล ซึ่งใช้เวลาเผยแพร่ น้อยมาก ข้อสังเกตดังกล่าวคง เป็นประโยชน์ กับการพัฒนากิจการโรงสีในระยะยาว ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติ

จากการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงกระบวนการจัดตั้งโรงสีรวมของทั้งสามหมู่บ้าน ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการรับนวัตกรรม ใหม่ของชาวบ้านดังนี้

1. การเปิดโลกทัศน์ของชาวบ้านโดยการเปิดโอกาสให้เขาได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ หรือความคิดใหม่ ๆ จะเป็นหนทางที่ดีอย่างหนึ่งที่จะ เป็นจุด เริ่มต้นของการรับนวัตกรรม
2. การทำงานส่งเสริม โดย เริ่มที่หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่ง เมื่อได้ผลแล้วจะขยายไปที่อื่นได้ โดยง่าย ถ้าชาวบ้านทราบผลของความสำ เร็จอันนั้น
3. นวัตกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือปัญหาหลักของชุมชนและชุมชนสามารถดำเนินการ จัดการเองได้จะ เป็นนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างรวดเร็ว
4. ควรจะได้มีการเสริมความรู้เกี่ยวกับ เรื่องการดำเนินการ เรื่องโรงสีรวมทั้งในระยะ สั้นและระยะยาวต่อสมาชิกโรงสีบ้านม่วงมูล เพราะบ้านนี้มีกระบวนการ เผยแพร่ที่สั้น มาก

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการรับนวัตกรรมของ เอกชนอย่าง ละเอียด เพื่อจะ เป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาชุมชนต่อไป
2. น่าจะได้มีการศึกษาว่าช่วงระยะเวลาที่ผู้รับนวัตกรรมพิจารณาข้อดีข้อ เสียต่าง ๆ ก่อน ตัดสินใจรับนวัตกรรม มีผลอย่างไรต่อการยืนยันการรับหรือ เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ ภายหลัง
3. ควรจะได้มีการศึกษาถึงอิทธิพลของกลุ่มต่อการตัดสินใจรับหรือ ไม่รับนวัตกรรมของ เอกชน